در سال تجاری قبل چه گذشت؟

کمیته بازرگانی انجمن پسته ایران

طبق آمار انجمن پسته ایران، ۱۲۵ هزار تن پسته از کل پیش‌بینی ۱۴۰ هزار تن محصول پسته در دسترس در سال تجاری ۱۴۰۰ (مهر ۱۴۰۰ تا پایان شهریور ۱۴۰۱)، مصرف شده‌است. بر اساس برآوردهای انجمن، از مجموع ۱۲۵ هزار تن مصرف سال تجاری گذشته، ۲۰ هزار تن پسته در داخل ایران به فروش رسیده‌است. وزن صادرات انواع پسته ۸۸ هزار تن بوده و ۱۷ هزار تن برای ضایعات مربوط به پوست مغز و مغز سبز صادراتی در نظر گرفته شده‌است. این میزان صادرات نسبت به سال تجاری قبل ۵۷ درصد افت داشته‌است؛ یکی از دلایل این کاهش، عرضهٔ پسته ایرانی در قیمت‌های دلاری بالاتر نسبت به قیمت‌های جهانی بوده‌است.

مقایسهٔ صادرات پسته ایرانی به بازارهای اصلی نسبت به سال تجاری قبل

صادرات ۱۰۵ هزار تنی پسته خشک در پوست (با احتساب ۱۷ هزار تن وزن پوست مغز و مغز سبز صادراتی) در سال تجاری ۱۴۰۰، حدود ۷۵ درصد از تخمین موجودی اول دوره محسوب می‌شود.

در سالی که گذشت، بازار شرق دور با سهم ۲۰ هزار تنی از صادرات پسته نسبت به سال تجاری قبل (۸۵ هزار تن)، ۷۶ درصد کاهش داشت.

صادرات ۱۹ هزار تنی سال تجاری ۱۴۰۰ به کشورهای مشترک المنافع، به‌عنوان دومین مقصد پسته صادراتی ایران، در مقایسه با صادرات ۲۵ هزار تن پسته در سال تجاری قبل با افت ۲۴ درصدی مواجه بوده‌است.

بازار شبه قاره هند به عنوان سومین مقصد صادراتی پسته ایرانی، با ثبت صادرات ۱۸ هزار تن پسته نسبت به سال تجاری قبل (۳۶ هزار تن) کاهشی ۵۰ درصدی را تجربه کرده‌است.

اتحادیه اروپا نیز به عنوان چهارمین مقصد پسته صادراتی ایران، خریدار ۱۶ هزار تن پسته ایرانی بوده که سهم این بازار نیز نسبت به سال تجاری قبل (۲۷ هزار تن) حدود ۴۱ درصد کاهش داشته است.

روند کاهشی صادرات پسته ایران در اکثر بازارها ناشی از عرضهٔ پسته آمریکایی در قیمت‌های رقابتی‌تر نسبت به پسته ایرانی بوده است. برای مثال، در بازار شرق دور، خریداران چینی حساسیت شدید نسبت به قیمت دارند. این روند کاهشی البته در بازار کشورهای مشترک‌المنافع شیب ملایم‌تری داشته است؛ دلیل اصلی آن به مسائل سیاسی بین روسیه و آمریکا، مشکلات ناشی از تحریم‌ها و افزایش هزینه‌ها و دشواری‌های خرید پسته آمریکایی برای مشتری‌های روس برمی‌گردد.

> **نظر به افزایش روزافزون تولید پسته در آینده، نیاز به نوعی تنظیم قیمتی در بازارهای جهانی مشاهده می‌شود تا حجم قابل توجه پستهٔ تولید شده به مصرف رسیده و برای آن تقاضا ایجاد شود.**

افزایش تقاضای مغز پسته ایرانی

در سال تجاری ۱۴۰۰، تقاضای بازارهای جهانی برای مغز پسته ایرانی قابل توجه بوده است؛ از مجموع ۸۸ هزار تن وزن صادرات انواع پسته، ۲۱ هزار تن به صادرات مغز پسته، مغز سبز پسته و پسته ناخندان (به عنوان ماده اولیه برای تولید مغز) اختصاص داشته است؛ بدین ترتیب، سهم درصدی مغز پسته و مغز سبز صادراتی از کل صادرات ۲۴ درصد است. در حالیکه این سهم در سال تجاری ۱۳۹۹، تنها ۱۱ درصد از کل صادرات بوده‌است. این افزایشِ درصدی مرهون تقاضای بالای بازارهای جهانی برای مغز پسته ایرانی است که در کمبود شدید مغز پسته آمریکایی، خواهان و خریدار مغز پسته ایرانی بوده‌اند.

مانده محصول در انتظار گشایش بازار

مانده محصول پسته ایران در پایان شهریورماه ۱۴۰۱، پس از کسر برآورد مصرف داخل و میزان صادرات، ۱۵ هزار تن تخمین زده می‌شود. گمان می‌رود موجودیِ بالاتر از حد انتظار انبارها به دلیل کاهش عرضه توسط کشاورزان در نتیجهٔ سرمازدگی بهارهٔ محصول جدید و انتظار افزایش قیمت ریالی باشد.

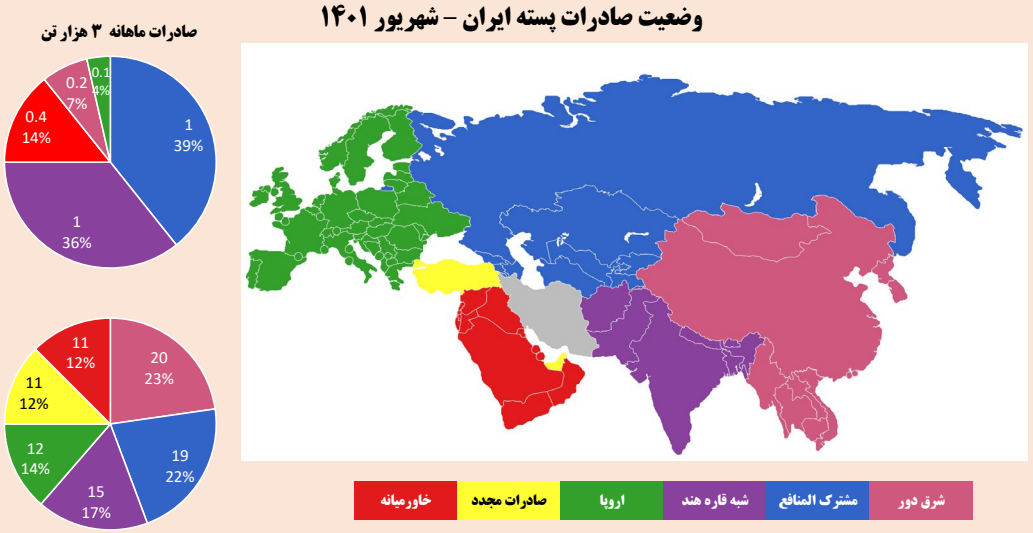
محصول جدید در آستانه سال تجاری ۱۴۰۱

پیش‌بینی قبل از برداشت انجمن پسته ایران از میزان تولید پسته در سال جدید، ۱۱۵ هزار تن پسته خشک در پوست است. امسال، عمده پسته تولیدی

ایران از مناطق جدید پسته‌کاری برداشت شده‌است. بازبینی تخمین تولید پسته پس از فصل برداشت در آبان ماه انجام می‌شود.

در سال تجاری ۱۴۰۰، تقاضای جهانی برای پسته ایران به دلیل اختلاف قیمت فاحش بین بازار داخلی و بازارهای جهانی تحت فشار بوده‌است. با نگاه به روند سال‌های اخیر و خصوصاً سال تجاری قبل می‌بینیم که قیمت دلاری پسته ایران به مراتب بالاتر از قیمت‌های پیشنهادی رقبا در بازارهای جهانی بوده است؛ این موضوع ناشی از محدودیت عرضه و انتظار افزایش قیمت‌ها در بازار داخلی بوده‌است. نظر به افزایش روزافزون تولید پسته در آینده، نیاز به نوعی تنظیم قیمتی در بازارهای جهانی مشاهده می‌شود تا حجم قابل توجه پستهٔ تولید شده به مصرف رسیده و برای آن تقاضا ایجاد شود. انتظار افزایش قیمت دلاری پسته ایران با توجه به حجم تولید پسته ایران در سال جدید، تولید پسته توسط سایر کشورها و پیشنهادات قیمتی رقبا در بازارهای جهانی، به دور از واقعیت‌های امروز بازار است.

وضعیت صادرات پسته ایران – شهریور ۱۴۰۱

وضعیت موجودی و مصرف پسته ایران – پایان شهریور ۱۴۰۱

